

Vrakundersøkelser på militært område i Horten

Fra Tidsskrift „Dykking“ No. 2/2002

Text: Erling Skjold; Bilder: Kai Garseg

Østøya ved Horten skjuler restene etter flere vrak. Her er vrakene etter ubåten U-1273, vaktbåten V-6733, lastebåten MS Neptun og flere andre til dels helt hogd opp i fjæra. Det er ikke mye igjen av far-tøyene, men i henhold til opplysninger fra marinedykkere skulle der ligge større deler igjen fra to torpedo-båter. Dykkingsmedarbeidere fikk muligheten til å dykke på vrakrestene sammen med Forsvaret for om mulig finne ut hvilke skip dette en gang har vært.

Ryktene rundt de mest spennende restene gikk ut på at det skulle være to tyske motortorpedobåter som slet fortøyningene vinteren 1945/46 og drev i land på Østøya. Fartøyene som var norsk krigsbytte ble så skadet at det skulle ha blitt hogd opp i fjæra. Samtidig gikk det rykter i miljøet av man hadde funnet minst en damkjele, noe som ville bety at det ikke kunne dreje seg om tyske MTB'er. Det som ville vært historiemessig interessant var om der kunne vært rester av norske dampdrevne torpedobåter fra unionstiden. Enkelte av disse overlevde krigen, men eksakt skjebne er fortsatt ukjent for flere. I samarbeid med Marinemuseet og dykkeroffiseren i Horten, ble det avgjort at dette måtte sjekkes ut. Uanset ville det være viktig å dokumentere hva som var igjen av minst to fartøyer som hadde vært i norsk marinetjeneste.

Vi møtte opp ved Marinemuseet og ble hentet av Lars Dybing, dykkeroffiseren ved sjøforsvardistriktet. Alle kom i tide med unntak av undertegnede som glemte tiden inne på Marinemuseet, som har mye av interessant utstilt.

En kort båttur tok oss til Østøya, som er militært område med både dykke- og fiskeforbud. En rask titt på vrakrestene i fjæra gjorde det klart at det dreide seg primært om propellerakslinger og motordeler til to mindre hurtig sejlende fartøyer med to propeller, slik som tyske MTB'er hadde.

Tydelige spor etter hugging i fjæra. Undertegnede og forsvarets Lars Dybing undersøker propeller-akslinger og motordeler.

Etter å ha lokket svømmeføttene med rust i fjæra, gikk turen ut i vannet for å se hva som skjulte seg under havoverflaten. I den jevnt skrånende bunnen dukket det raskt opp rester av skrog, men ingen større deler som kunne gi en sikker identifikasjon. Det som derimot raskt dukket opp var krabbeteiner. Fiskeriforbudet i dette område ble delvis ignorert av "smarte" folk med blåsene festet under vann, slik at utstyret ikke skulle oppdages. Også garn var lagt ut på same mate. Imponerende hva folk gjør seg til kjeltring for, når det finnes billig

fisk I butikken, men det er kanskje spennende å reise ut i nattens mulm og mørke for å trekke garn med fare for å bli tatt.

Tydelige spor etter hugging i fjæra. Undertegnede og forswarets Lars Dybing undersøker propeller-akslinger og motordeler

Med lokalkjent guide, tok det ikke lang tid før større vrakdeler dukket frem i syns-randen. En kjent konstruksjon dukket fram på bunnen, og det ble vanskelig å holde nysgjerrigheten unna inntil Kai fikk tatt sine bilder. Dette kunne bare være brupan-seringen til en tysk MTB. Supert, dette måtte jo være et sikkert funn! Kun noen få meter unna lå det noen større aluminiumkonstruksjoner (fejlatt som dampkjeler), og disse viste seg også å passe særdeles godt som drivstofftanker fra en tysk MTB. Bilder var tatt og vi fant ikke flere større deler i området, så ferden gikk opp igjen til gummibåten. Her ble det straks diskusjoner om hva dette kunne ha vært, men nå var det i alle fall klart at det måtte dreie seg om to tidligere tyske MTB'er og ikke norske torpedobåter. En viktig oppdagelse, men hvilke MTB'er har endt sine dager på Østøya? Delmålet opp mot Marinemuseet var nådd; Vrakene er tyske MTB'er av enten S38 eller S100 klasse, men sikker identifisering av eksakt hvilke fartøyer det er gjenstår.

: Litt bortenfor brupanseringen ligger det som antas å ha vært fartøyets drivstofftank

Rester av nok et fartøy, et par stenkast vest for MTB-restene. Hele bunnen fartøyet ligger igjen unner vann. Sannsynligvis er det restene av deb tyske lastebåten MS „Neptun“ eller den tyske vaktbåten „Widder“

